

Analyse:

Ti år med flere regler gør hverdagen presset hos danske købmænd

Resumé

Afbureaukratisering og regelforenkling fylder meget i den politiske samtale for regler og bureaukrati koster danske købmænd og andre virksomheder milliarder af kroner hvert år.

Men det er sjældent, at det er den enkelte regel, der er den store byrde; det er derimod den samlede mængde af regler – og denne mængde er steget støt gennem i hvert fald de seneste ti år. Der er med andre ord ikke tale om et nyt problem, men derimod et ophobet problem.

I tiårsperioden 2016-2025 er der i Danmark vedtaget over 2.100 love og udstedt over 15.600 bekendtgørelser. Selv når man tager den ekstraordinært høje regelproduktion i corona-tiden (årene 2020-2021) ud af regnestykket, svarer det til, at der cirka er vedtaget en lov hver anden dag og udstedt cirka fire bekendtgørelser hver eneste dag hele året rundt i alle årene.

Ikke mindst på fødevarerområdet er der tilsyneladende kommet mange flere regler og tilpasninger af regler; området ligger klart i top, når man ser på antallet af udstedte bekendtgørelser gennem årene. En stor del af dette skyldes EU-regulering.

Det kan mærkes af købmanden i det daglige, da især fødevareregulering er et område, er i høj grad påvirker købmandens hverdag.

Bureaukratiet koster købmændene op mod 1,8 mia. kroner om året

Danske virksomheder er pressede af stadig mere bureaukrati. Det gælder store som små virksomheder, og det gælder alle slags virksomheder – ikke mindst de danske købmænd. DSK har tidligere estimeret, at bureaukratiet koster købmændene op mod 1,8 mia. kroner årligt.

Estimat over dagligvarebranchens samlede omkostninger til bureaukrati mm.

Samlet omkostninger for bureaukrati	49 mia. kroner
Antal beskæftigede (total)	3,0 mio. personer
Gennemsnitligt omkostning til bureaukrati pr. beskæftiget	16.290 kroner
Antal beskæftigede inden for dagligvarehandel	111.381
Estimat over omkostning til bureaukrati i dagligvarehandlen	1,81 mia. kroner

Kilde: Egne beregninger baseret på Danmarks Statistik, Statistikbanken: LBESK03, RAS300 og Dansk Erhverv (2025): Byrder i dansk erhvervsliv, s. 5-6.

Note: Beregningerne er uddybet i DSK (2025): Bureaukrati koster – også hos købmanden. Analysenotat, februar 2025. I dette analysenotat er der foretaget tre forskellige estimater ud fra forskellige metoder. I eksemplet ovenfor er estimatet over det samlede omfang af byrder for dansk erhvervsliv foretaget af Dansk Erhverv på baggrund af en rundspørge blandt deres medlemmer om tidsforbruget på lovpligtige indberetninger, dataindsamling og -opbevaring, administration af afgifter og "øvrige årsværk på at overholde regulering (fx compliance-afdeling, juridiske ansatte mv.)." Bemærk, at antallet af beskæftigede (total) i beregningen er fra januar 2024, mens antallet af beskæftigede i dagligvarehandlen er fra 2023. Forskellen skyldes datatilgængelighed. Det er således antaget, at beskæftigelsen i dagligvarehandlen i 2024 er nogenlunde på niveau med 2023.

Det er naturligvis langt fra alt bureaukrati, der kan eller bør afskaffes. Mange regler er med til at skabe sikkerhed og gennemsigtighed, f.eks. når det kommer til håndteringen af fødevarer. Men uanset hvad er det samlede omfang af en sådan størrelse, at det kan mærkes som noget, der tynger i hverdagen ude hos den enkelte købmand.

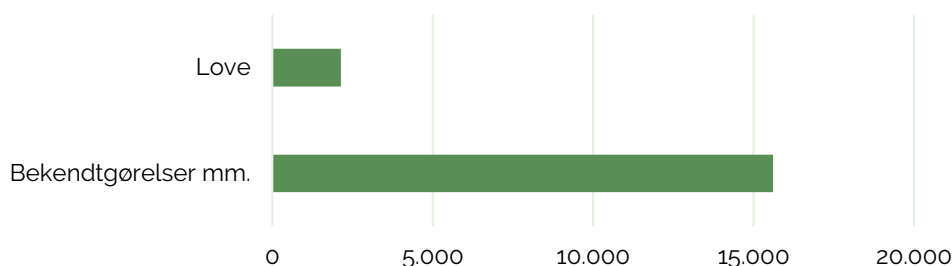
Året rundt i ti år: En ny lov hver anden dag og fire bekendtgørelser om dagen

Det er sjældent – med visse undtagelser¹ – den enkelte regel, der gør den store forskel på købmandens totale tidsforbrug og omkostninger til bureaukrati. Det er derimod den samlede mængde af regler, der har hobet sig op over tid.

Ser man nærmere på udviklingen over tid, bliver denne udfordring tydelig: Gennem de seneste ti år har antallet af nye og ændrede bekendtgørelser og love ligget relativt højt i samtlige år uden undtagelse. Ja, den store undtagelse er faktisk årene 2020-2021, hvor corona-pandemien tilsyneladende nødvendiggjorde en ekstraordinær høj produktion af nye og ændrede regler.

I tiårsperioden 2016-2025 har Folketinget vedtaget mere end 2.100 love, og i samme periode har de danske ministerier, styrelser mm. udstedt over 15.600 bekendtgørelser i alt.

Antal danske love og bekendtgørelser, 2016-2025

Kilde: Egne beregninger baseret på data hentet fra www.retsinformation.dk

Note: Der er hentet data fra love og ændringslove, bekendtgørelser, ændringsbekendtgørelser, ikrafttræd. bekendtgørelser, anordninger og ændringsanordninger. Data for 2025 er indhentet 29. december 2025 og består af både love, ændringslove og vedtagne love.

Igen: Det er langt fra alle disse, der indeholder nye byrder for danske virksomheder; i Danmark afskaffer man også regler via en lov hhv. bekendtgørelser, og nogle gange er det nødvendigt at gøre reguleringen mere klar, så den er nemmere at bruge. Og det er også langt fra den samlede mængde regulering, der er relevant for hverdagen hos de danske købmænd.

¹ Der findes dog eksempler på, at enkeltregelsæt påvirker købmandens omkostninger i betydelig grad; det udvidede producentansvar er et godt eksempel herpå.

Men udviklingen taler sit klare spor: Lovmøllen har malet ufortrødent i mange år – og det mærker købmændene også i hverdagen.

Udviklingen betyder i praksis, at Folketinget i gennemsnit har vedtaget en lov cirka hver anden dag, og at de danske ministerier, styrelser mm. i gennemsnit har udstedt cirka fire bekendtgørelser hver dag hele året rundt gennem de seneste ti år.

Gennemsnitligt antal love hhv. bekendtgørelser pr. dag, 2016-2025

Type	Antal
<i>Love</i>	
Samlet antal	2.113
Gennemsnit pr. dag	0,6
<i>Bekendtgørelser mm.</i>	
Samlet antal	15.604
Gennemsnit pr. dag	4,3

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data hentet fra www.retsinformation.dk.

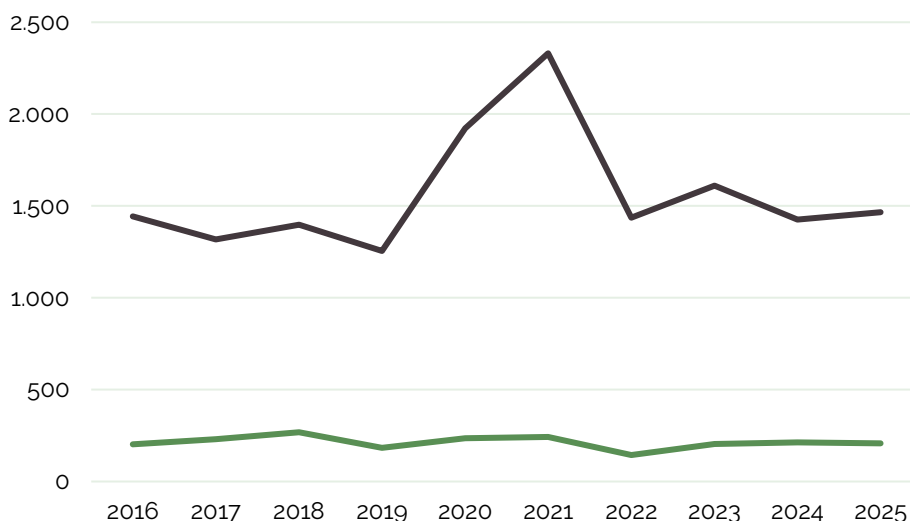
Note: Der er hentet data fra love, ændringslove og vedtagne love, bekendtgørelser, ændringsbekendtgørelser, ikrafttræd. bekendtgørelser, anordninger og ændringsanordninger. Der er i beregningen af det daglige gennemsnit taget højde for skudår i perioden. Data er senest opdateret 29. december 2025.

Corona-tiden bød på nedlukninger – bare ikke i regelproduktionen

Udviklingen i perioden er selvsagt præget af tiden med corona. Men hvor resten af samfundet var præget af nedlukninger, gjorde det modsatte sig gældende for produktionen af regler. De to år 2020 og 2021 bød på en markant højere produktion af både love og bekendtgørelser.

Det gælder især antallet af bekendtgørelser – dvs. regler udstedt direkte af ministerier, styrelser mm. (med afsæt i en bemyndigelseslov): I årene 2016-2025 blev der i gennemsnit udstedt 1.560 bekendtgørelser hvert år, men fjerner man corona-årene falder antallet til et gennemsnit på 1.419 pr. år. Til gengæld blev der i hvert af de to år 2020 og 2021 udstedt over 2.100 bekendtgørelser i gennemsnit.

Antal danske love og bekendtgørelser mm., 2016-2025

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data hentet fra www.retsinformation.dk.

Note: Der er hentet data fra love og ændringslove samt vedtagne love, bekendtgørelser, ændringsbekendtgørelser, ikrafttræd. bekendtgørelser, anordninger og ændringsanordninger. Data er senest opdateret 29. december 2025.

Denne ekstraordinære regelproduktion havde naturligvis sine årsager, men igen er det noget, der har påvirket og flere steder stadig påvirker den samlede mængde af regler, som danske virksomheder – herunder de danske købmænd – skal efterleve i hverdagen.

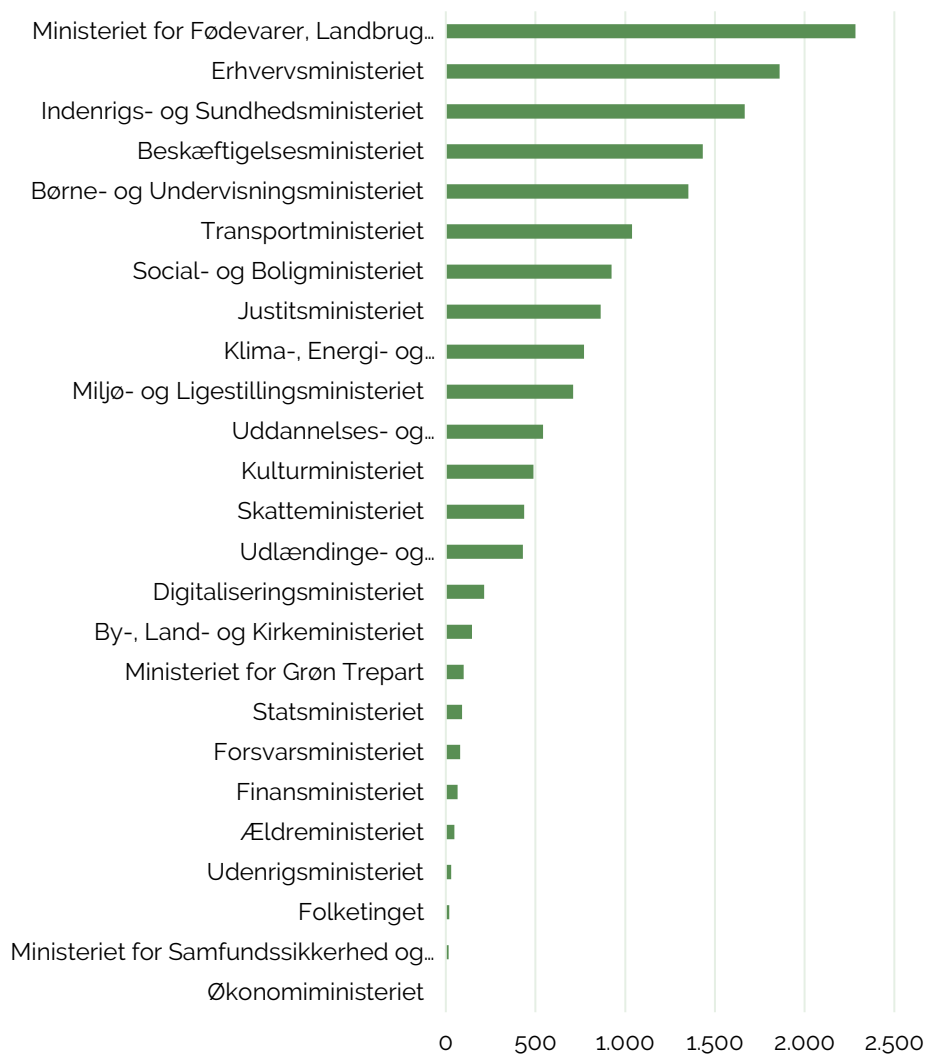
Fødevarerområdet: Et område med tæt og stadig stigende regulering, der rammer købmanden i dagligdagen

Et af de områder, hvor regelproduktionen gennem de seneste ti år har været suverænt størst (når man måler på det samlede antal nye og ændrede love og bekendtgørelser), er også det område, der nok fylder mest i købmændenes dagligdag, nemlig fødevarerområdet.

På Fødevarerministeriets område er der på de ti år fra 2016 til 2025 vedtaget 54 love og udstedt intet mindre end 2.283 bekendtgørelser – det svarer til 228 om året i gennemsnit.

Selvom Fødevarerministeriet ikke placerer sig i top, når det kommer til lovproduktionen, indtager området en ubestridt førsteplads, når det kommer til bekendtgørelser. Dette billede er egentlig ikke særlig overraskende, da fødevarereguleringen for det første er meget tæt og detaljeret, og for det andet i høj grad er præget af EU-regler, der ofte indføres i Danmark gennem bekendtgørelser og ikke love. Og det er samtidig regler, der i høj grad påvirker og regulerer købmandens omgang med sine varer i det daglige.

Antal bekendtgørelser fordelt på ressortområder, 2016-2025

Kilde: Egne beregninger baseret på data hentet fra www.retsinformation.dk

Note: Der er hentet data fra love og ændringslove, bekendtgørelser, ændringsbekendtgørelser, ikrafttræd. bekendtgørelser, anordninger og ændringsanordninger.

Erhvervsministeriet er et andet ressort, hvor regelproduktionen (igen: målt som det samlede antal love og bekendtgørelser), har været vedvarende høj i alle årene. Erhvervsministeriet har på de ti år fået vedtaget mere end 180 love og udstedt over 1.800 bekendtgørelser.

DSK MENER

Det er ingen hemmelighed, at regler og bureaukrati påvirker købmændenes hverdag, og at det bærer mange omkostninger med sig. Derfor er det også afgørende, at der er et vedvarende, politisk pres for regelforenkling, og at der bliver kigget på, om det er for nemt og at vedtage nye regler, der bebyrder købmanden i det daglige. Det gælder ikke mindst på fødevareområdet, hvor reguleringen er tæt og stigende.

Derfor foreslår DSK, at

- En langt mere systematisk tilgang til regelforenkling, herunder bl.a. i form af et klart og effektivt byrdestop og mere grundighed og gennemsigtighed i forberedelsen af nye regler.
- En fortsat og styrket prioritering af faktisk regelforenkling på EU-niveau.
- Mere tilbageholdenhed ved indførelsen af nye regler, herunder sikring af at al vejledning og alle detaljer er på plads i god tid, inden reglerne reelt træder i kraft og skal efterleves i hverdagen.

Om dette notat

Dette notat er udarbejdet af De Samvirkende Købmænd (DSK). DSK har eksisteret i over 100 år som brancheorganisation og repræsenterer i dag næsten 1.500 supermarkeder, discountbutikker, nærbutikker og convenience i Danmark. Vi arbejder løbende for at forbedre rammerne for de danske købmænd – også ved at skabe og dele viden og indsigt om emner, der har relevans for købmændenes dagligdag og forretning.

Denne analyse er udarbejdet i december 2025 af underdirektør Morten Jarlbæk Pedersen. Det er tilladt at citere fra denne analyse med henvisning til DSK.